

**Algab
kaasava
eelarve
ideekorje**

TASUB TEADA LK 3

**Tagasivaade
sportlikule
suvele**

LOE LÄHEMALT LK 4

**Reisisellide
Maire ja Tiit Kubri
järjeutt**

LOE LÄHEMALT LK 7

Kooliaasta algus Nõo põhikoolis

Märkamatuult hiilis mööda suvi ning algas uus kooliaasta. Sel suvel oli koolis signat ja signat.

ILONA TARS
Nõo põhikooli direktor

S aginat pakkus erinevad remonttööd, uue mööbli ja IT vahendite soetamine ja paigaldamine. Kibe töö käis ka sööklas, sest vahetus toitude. Paralleelselt toimus ka uute õpetajate värbamine ning erinevad koolitused õpetajatele ning teistele koolitöötajatele.

Väljakutseid on olnud juba omajagu, kuid kindlasti saab neid olema kogu õppeaasta vältel. Koolielu lihtsalt on juba selline, kus iga päev on midagi, mis vajab kiiret tegutsemist, lahendamist, otsustamist, uue õppimist, kuid ka märkamist, hoolimist ja mõistmist.

See õppeaasta võeti vastu Nõo põhikoolis eriti uhkelt ja rohkete aktustega. Meil oli viis aktust, mis kõik olid väga südamlilikud ja armsad. Septembri saabumisega tulid kooli ka lapsed, need särasilmased ja rõõmsameelsed kodanikud, kes panevad kooli helisema ja õpetajate südamed kiiremini põksuma.

Kasvav õpilaste arv seab väljakutseid

Saame olla rõõmsad ja uhked, et meie õpilaste arv kasvab koolis jõudsalt. Juba mitmendat õppeaastat järjest on meid palju rohkem kui eelmisel õppeaastal. Sellel aastal alustas oma kooliteed Nõo põhikoolis 57 õpilast kolmes 1. klassis. Lisaks lisandus õpilasi ka teistesse klassidesse ning hetke seisuga õpib Nõo põhikoolis 484 õpilast. Uute õpilaste lisandumine annab võimaluse olla veel kellegi toetaja, julgustaja ning inspireerija.

Kuid rõõm ja mure käivad ikka käsikäes. Koolimaja jääb meile väikseks. Ruumipuudus tekitab ebamugavust nii õpilastele kui õpetajatele. Täna on keeruline meil sööklasse ära mahtuda ja garderoobi tu-

1.a klass, klassijuhataja Liana Jõgar.

Fotod: Airike Jõesaar

1.b klass, klassijuhataja Kadri Luud.

1.c klass, klassijuhataja Helju Sarapuu

Selle õppeaasta eesmärgiks on olla märkav ja hooliv nii enda kui teise osas.

leb mitmel klassil jagada. Samuti ei saa me teha kogu kooliperega ühiseid üritusi aulas. Õpetajad peavad jagama klas-

sirume. Lisaks ei saa me avada vajalikke väikeklasse, mis võimaldaks paremat õpikeskkonda õpilastele, kes vajavad

individuaalsemat lähenemist ning vaiksemat keskkonda.

Vajame hädasti koolimajale juurdehitust, mis võimaldaks meil lahendada ruumipuuduse ning pakuks kaasaegseid ruumilahendusi õppetöö läbiviimiseks. Ikka selleks, et saaksime veel paremini õppida ja õpetada. Oleme eelnimetatud mure lahendamiseks juba algust teinud ning loodan, et koolipidajaga koostöös saame varsti kõik üheskoos rõõmustada kooli laienduse osas.

Üheskoos tegutsedes saame õpilastele luua võimaluse saada parimat haridust ning tagada, et koolirõõm oleks alati meie armsas koolimajas ning meie südameis.

Hoolime ja märkame

Selle õppeaasta eesmärgiks on olla märkav ja hooliv nii enda kui teise osas.

Õppeaasta eesmärgi täitmiseks ühines Nõo Põhikool Koolirahuga, mille kinnituseks allkirjastasime õpilaste esindaja Rasmus Ritsoniga ja õpetajate esindaja Pille Laineiga 1. septembri esimesel aktusel Koolirahu lepingu ning kuulutasime välja koolirahu.

Kõikidel aktustel sai avaldatud Koolirahu lepingu sisu, milleks on:

Meie koolis valitseb Koolirahu

Soovides, et 2022/2023 õppeaasta jooksul on meie koolis tööine ja sõbralik õhkkond ning kogu koolipere koostöö tugineb üksteise mõistmisele ja usaldusele.

Oleme kokku leppinud järgnevas:

- Märkame, kuulame ja tunnustame üksteist;
- Oleme sallivad, hoiame kokku ja aitame üksteist;
- Teeme koostööd ja osaleme aktiivselt koolielus, armastame õppimist ja õpetamist;
- Hoidume vaimsest ja füüsilisest vägivallast ja meelemürkidest – kool peab olema turvaline ja mõnus paik!

“Oleme üksteisele heaks eeskujuks – muutused algavad meist endist!”

Soovin meile igapäev endast unistusi ning ühiseid unistusi ja nende täitumist! Toetavat ja rõõmuküllast koostööd, usaldust ning üksmeelt. Hoolivat ja õnnelikku uut kooliaasta meile kõigile! Märkame ja hoolime!

Olles nutikad, õnnelikud ja osavad!

Kosmoseteemaline pilt Nõo RG seinal.

Tegusa suve järel on Nõo Reaalgümnaasium uueks õppeaastaks valmis

**JAANUS
JÄRVEOJA**
Nõo Reaalgümnaasiumi
direktor

S uvi möödus Nõo Reaalgümnaasiumi jaoks üsna sündmusterohkelt. Mis ei tähenda, et õpetajad puhata ei saanud! Meil toimus koolimaja fassaadi uuendamine ning ühiselamu koridoride seinad said värske värvi alla. Kooliperel on väga hea meel, et fassaadi värvimise projekti raames oli Riigi Kinnisvara AS (kompleksi haldaja) nõus kah-te seinu ilmestama maalingutega. Kunstnikele oli suuniseks antud, et pildid peavad olema seotud meie kooli suunaga. Kooli esindusele meeldisid kõige enam Katre Salu kosmose-temaatikaga tööd. Seinamaalingute töö teostas OÜ Piiritus. Kõik on oodatud suurepäraselt lõpptulemust vaatama!

Tegevust jätkus nii õpilastel kui töötajatel

Juulikuus toimus Šveitsis rahvusvaheline füüsikaolümpiaad, kus Eesti koondisse kuulus meie kooli õpilane Maivo Sirelbu (juhendaja Kristjan Välik). Maivo esines suurepäraselt ja tuli olümpiaadilt tagasi pronksmedaliga. Täpsustuseks, et erinevalt spordivõistlustest ei tähenda see kolmandat kohta, sest medaleid jagatakse seal pisut rohkem. Mis kindlasti ei vähenda saavutuse väärtust! Seda enam, et Maivol oli Eesti õpilastest teine tulemus. Kuldmadalid kuulusid põhiliselt Aasiast pärit noortele.

Augustikuus toimus Nõo RG töötajate ühine külastus Kiidjärvele, kus sai nautida suveetendust „ADA. Rääkimata lugu“. Oli väga tore saada kolleegidega kokku, muljeid vahetada, etendust vaadata ja siis veel pisut puhkust nautida.

Õppetöö algus

Kuigi kooliaasta algab Eestis 1. septembril, kogunesid Nõo RG 10. klassid Nõkku juba pühapäeval, 28. augustil. Nimelt toimus neile kolmepäevane kohanemislager. Selle aja jooksul tutvustati neile meie kooli inimesi, ruume, tingimusi, nõudeid, traditsioone. Aga anti ka soovitusi ja nõuandeid ning viidi läbi meelelahutuslikke üritusi. 10. klasside kolmes paralleelis õpib kokku 100 õpilast.

1. septembriks saabusid kooli ka 11., 12. kl. õpilased ning Hariduse pargis, K. Aigro mälestusmärgi juures toimus meeleolukas kooliaasta avaaktus. Aktusel tutvustati ka Nõo RG uut õpetajat. Arvutiõpetust hakkab sellest õppeaastast õpetama Ruth Schihalejev.

Soovime meie vallaga seotud õpilastele, aga ka haridus-asutuste töötajatele edu ja jõudu!

VALLAVOLIKOGUS

JAANUS
JÄRVEOJA
vallavolikogu
esimees

Pärast suvepausi (juulikuus koosolekuid ei toimunud) kogunes volikogu istungiks 18. augustil. Istungil osales volikogu 14 liiget.

Ülevaade Nõo Põhikooli valmistumisest uueks õppeaastaks.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses kooli pidaja pädevusse antud ülesannete osaline delegerimine

Istungi alguses tegeldi Nõo Põhikooli temaatikaga. Kooli direktor Ilona Tars andis lühiülevaate kooliaastaks valmisolekust. Ühelt poolt on rõõmustav, et suvega on kooli juurde tulnud palju õpilasi (üle 20), teiselt poolt toob see kaasa õpilaste arvu suurenemise klassides ja seetõttu on vaja koolipidaja otsust erandkorras klassi piirmäära suurendamise kohta. Kuna seda tuleb teha iga klassi kohta eraldi ja olukord võib iga päev muutuda, siis delegeris volikogu selle küsimuse otsustamise vallavalitsusele.

Õpilaste arvu suurendamine on eriti teravalt tõstnud esile põhikooli ruumikitsikuse küsimuse. Lähemal ajal toimub koostööpartneri valimine, et leida kooli ruumiprogrammile otstarbekas lahendus. Ning siis tuleb toimetada nii, et pärast ruumiprogrammis kokkuleppimist saaks kiiresti välja kuulutada projekteerimis-ehitushanke.

Nõo lasteaed Kröll põhimääruse muutmine

Laste arvu suurenemine on seadnud keerulisse olukorda ka Nõo lasteaia. Taas võetakse ühe rühma avamiseks kasutusse Nõo Päevakeskuse ruumid. Seetõttu tuli volikogul täiendada lasteaed „Kröll“ põhimäärust ja määrata tegevuskohaks ka Päevakeskus.

Nõo valla jäätmekava aastateks 2022 – 2027 vastuvõtmine

Volikogu võttis vastu Nõo valla jäätmekava aastateks 2022-2027. See oli valminud pikaajalise ja põhjaliku protsessi tulemusel ning läbinud avaliku arutelu. Volikogu oli jäätmekavaga tegelnud ka varasemates faasides.

Kaasava eelarve suuruse määramine 2023. aastaks

Juunikuusel istungil kiitis volikogu heaks Nõo valla kaasava eelarve menetlemise põhimõtted ja vastavalt sellele korrale tuleb volikogul otsustada kaasava eelarve maht. Volikogu määras kaasava eelarve suuruseks Nõo valla 2023.a. eelarvest 20 000 eurot.

Hankes osalemiseks nõusoleku andmine

MTÜ Tartumaa Ühistranspordikeskus viib Tartu maakonnas läbi sotsiaaltransporditeenuse osutamise hanke, et leida sotsiaaltransporditeenuse pakkuja maakonna omavalitsusüksustes, seal hulgas Nõo vallas. Hankes osalemiseks on vajalik volikogu nõusolek ja nii ka volikogu otsustas.

Tutvumine Nõo valla arengukava 2039 eelnõuga ja Nõo valla haridus- ja kultuurivaldkonna arengukava eelnõuga

Terve aasta jooksul on volikogu ja vallavalitsus, aga ka allasutused tegelenud intensiivselt Nõo valla arengukava koostamisega. On toimunud mitmed seminarid ja arutelu ning koondatud ja analüüsitud arvandmeid. Nüüd oli jõutud sellesse faasi, kus volikogu tutvus arengukava viimase versiooniga ning mis seejärel suunati avalikule väljapanekule.

Vallavanem Maano Koemets andis ülevaate Nõo valla arengukava eelnõust ning haridusosakonna juhataja Anneli Vetka haridus- ja kultuurivaldkonna arengukavast.

Pärast avalikku väljapanekut toimub laekunud ettepanekute avalik arutelu, seejärel arengukava täpsustamine ning siis jõuab see vastuvõtmiseks taas volikogusse.

Istungi lõppjärgus andis Maano Koemets ülevaate vallavalitsuse tegevusest suveperioodil ning vastas küsimustele ja volikogu juhatus teavitas volikogu järgmiste istungite toimumise ajad.

Volikogu liikmete järelepärimistele vastamisel tuldi veelkord Nõo Põhikooli ja lasteaia „Kröll“ ruumiprobleemide lahendamise juurde. Vallavanema vastas järelepärimistele ja selgitas planeeritud tegevusi. Seejärel vastas vallasekretär Aira Laul vallalehe osas saanud järelepärimisele. Nagu ta selgitas, asub tööle uus avalike suhete juht (kelle ülesannete hulka kuulub ka vallalehega seonduv) ning siis on plaanis viia läbi arutelud ka vallehe sisu osas.

VALLAVALITSUSES

AIRA LAUL
vallasekretär

Vallavalitsuse istungite protokollid ja avalikustamisele kuuluvad korraldused on leitavad kohalike omavalitsuste istungite infosüsteemis VOLIS, mille aadress on volis.ee.

Iga istungi järel koostatakse vallavalitsuses lühikokkuvõtte vallavalitsuse istungist, mis avalikustatakse Nõo valla veebilehel nvv.ee.

Sotsiaaltöö valdkonnas otsustati

— osutada kohaliku omavalitsuse ülesandeks olevaid teenuseid ja maksta toetusi.

Haridusküsimustes otsustati

— Kinnitada Nõo Lasteaed Kröll töötajate koosseis.
— Suurendada klassi täituvuse ülemist piirnormi Nõo Põhikoolis 2022/2023. õppeaastaks järgmiselt: 7.a klassis 26 õpilase, 7.b klassis 26 õpilase ja 9.b klassis 25 õpilase.

Ehitusküsimustes otsustati

— anda ehitusluba: Nõgiaru külas asuvale Paju tee 4 katastriüksusele puurkaevu rajamiseks; Nõo alevikus Raudtee tn 30 asuvale katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks; Nõo alevikus Nõgiaru tn 14 asuvale päikesepargi rajamiseks; Aiamaa külas asuvale Kirtsu katastriüksusele puurkaevu rajamiseks; Nõgiaru külas asuvale Miki katastriüksusele puurkaevu rajamiseks; Aiamaa külas asuvale Pärde puurkaevu rajamiseks; Vissi külas asuvale Vapra tee 9 katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks; Vissi külas asuvale Vapra tee 5 katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks; Illi külas asuvale Viktooria vkt 1 katastriüksusele puurkaevu rajamiseks; Nõo alevikus Luke tn 3 katastriüksusel asuva elamu lammutamiseks;

— Enno külas asuvale Püssa katastriüksusele päikeseelektrijaama rajamiseks;
— Uuta külas asuvale Vesiroosi katastriüksusele (üksikelamu püstitamiseks);
— Uuta külas asuvale Veeru tee 14 katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks;
— Uuta külas asuvale Veeru tee 16 katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks;
— Uuta külas asuvale Nõlva tee 3 katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks;
— Uuta külas asuvale Nõlva tee 18 katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks.
Mitte alkatada keskkonnamõju hindamist ehituslubade andmisel.

— anda projekteerimistingimused:

Altmäe külas asuvale hoonestatud Kirilinnu katastriüksusele eluhoone projekteerimiseks;
Nõo alevikus Kase tn 2 katastriüksusel asuva elamu laiendamiseks ja ümberehitamiseks.
Mitte alkatada keskkonnamõju hindamist projekteerimistingimuste andmisel.

— Korraldada projekteerimistingimuste andmine Nõo alevikus asuva Uus-Aia kinnistu detailplaneeringu täpsustamiseks Sügaoru tn 2b katastriüksuse osas avatud menetlusena.

— anda kasutusluba Meeri külas asuvale Saarekese katastriüksusele püstitatud üksikelamule kasutamise otstarbega üksikelamu; Vissi külas asuvatele katastriüksustele Päikese tänav, Vihma tänav, Pirnaku tee L1, Pirnaku tee L2 ja Pirnaku tee L3 rajatud ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatisele (vee- ja kanalisatsioonitorustik) kasutamise otstarbega külmaveetorustik), kanalisatsioonitorustik ja hüdrant;
Tõravere alevikus Torni tn 4 asuvale katastriüksusele püstitatud Tõravere meteoroloogiajaamale ja Nõgiaru külas asuvale Paju tee 1 katastriüksusele püstitatud üksikelamule.

— keelduda projekteerimistingimuste andmisest päikeseelektri-

jaama rajamiseks Tõravere alevikus asuvale Timuski kinnistule, kuna kavandatud tegevus ei ole kooskõlas valla üldplaneeringuga maakasutuse sihtotstarbe osas;

Maaküsimustes otsustati

— seada erateele sundvaldus Nõo valla kasuks eratee avalikuks kasutamiseks määramise eesmärgil: Haavistiku tee nr 5280412 Illi külas Sepametsa, Väike-Haavistiku, Peetri, Roovälja ja Mäe-Haavistiku kinnistute ulatuses; Kotka-Lepiku tee nr 5280003 Sassi külas asuva Uue-Lepiku kinnistu ulatuses; Unipiha ridaküla tee nr 5280059 Unipiha külas asuvate Metsatuka, Purde ja Pihlamarja kinnistu ulatuses;
Sereski-Pärde tee nr 5280076 Aiamaa külas asuvate Pärde, Sereski-Järve, Karujärve, Tepo, Matsjaagu ja Põllu kinnistu ulatuses.
Sundvalduse seadmise teel eratee avalikuks kasutamiseks määramisega on Nõo vallal õigus teed kasutada, remontida ja hooldada, paigaldada teele liikluskorraldusvahendeid ning püstitada liiklusohutuse tagamiseks vajalikke rajatisi.

— Määrata:

Nõo vallas Ketneri külas asuva Tigase katastriüksuse jagamise käigus tekkivate katastriüksuste nimed ja sihtotstarbed alljärgnevalt: Ketneri küla, Tigase, sihtotstarve maatulundusmaa; Ketneri küla, Heinamaa-Tigase, sihtotstarve maatulundusmaa; Ketneri küla, Põllu-Tigase, sihtotstarve maatulundusmaa.

Nõo vallas Enno külas asuva Metsküla katastriüksuse jagamise käigus tekkivate katastriüksuste nimed ja sihtotstarbed alljärgnevalt: Enno küla, Metsküla, sihtotstarve maatulundusmaa; Enno küla, Kõlametsa, sihtotstarve maatulundusmaa; Enno küla, Kurvimetsa, sihtotstarve maatulundusmaa.

— Kooskõlastada: Nõo valda Kolga külla Paju kinnistule kavandatava puurkaevu asukoht vastavalt Balti Puurkaev OÜ poolt esitatud puurkaevu asukoha kooskõlastamise taotlusele;

Nõo valda Meeri külla Kõlamõtsa kinnistule kavandatava puurkaevu asukoht vastavalt Ragnar Kõllamõtsa poolt esitatud puurkaevu asukoha kooskõlastamise taotlusele;
Voika külla Aarike kinnistule rajatava puurkaevu asukoht vastavalt Puurkaevumeistrid OÜ poolt esitatud taotlusele.

Üldküsimustes otsustati

— Sõlmida: riigihankel „Vahe tänava ehitus“ hankeleping OÜ-ga MAVETER vastavalt hanke alusdokumentides toodud tingimustele;
riigihankel „Toitlustamisteenuse osutamine Nõo Põhikoolis ja Nõo Reaalgümnaasiumis“ hankeleping toitlustamisteenuse osutamiseks P. DUSSMANN EESTI Osaühing vastavalt alusdokumentides toodud tingimustele.

— Muuta: JBS Infra OÜ-ga Nõo Vesikjärve parkla rajamiseks sõlmitud hankelepingut, määrates objekti üleandmise lõpptähtajaks on 15.09.2022;

OÜ-ga Raian ja OÜ-ga Kohalik Kinnisvara sõlminud „Ehituse töövõtulepingu“ punkti 5.2 ja sõnastada see alljärgnevalt:
„5.2. Lepingu eseme üleandmise tähtaeg on 13.10.2022. Töövõtja kohustub andma rühmaruumid tellijale üle järgmiselt:
5.2.1. 1 rühm (Tõrukesed) valmib hiljemalt 15.09.2022;
5.2.2. 2 rühma (Põngerjad ja Mesimummid) valmivad hiljemalt 29.09.2022;
5.2.3. 1 rühm (Mängukrõllid) valmib hiljemalt 13.10.2022“.

— Omandada Nõo vallale Tartu maakonnas Nõo vallas Illi külas asuv katastriüksus Allika tee L2 tunnusega 52801:001:1215, sihtotstarve transpordimaa, pindala 62 m².

— Alkatada Nõo valla kaasava eelarve menetlus. Vallavalitsus teavitab valla ajalehes, kodulehel ning sotsiaalmeedias ideede esitamise tähtaegadest, ideede tutvustamise koosolekust, rahvahääletuse läbiviimise tähtaegadest ja rahvahääletuse tulemustest.

PANE TÄHELE!

1. klassi minevate laste vanemad!

Nõo vald maksab koolitoetust 1. klassi mineva lapse ühele vanemale, kui lapse ja vähemalt ühe vanema rahvastikuregistrijärgseks elukohaks on Nõo vald. Taotlusi võetakse vastu kuni 30. september 2022 paberikandjal Nõo vallavalitsuse kantsleis või elektrooniliselt valla veebilehe kaudu. Toetus makstakse välja ajavahemikul 12. september kuni 15. oktoober 2022.

Kevadel põhikooli või gümnaasiumi lõpetanud noored!

Nõo vald maksab koolilõputoetust nii põhikooli kui gümnaasiumi, sh kutsekoolis keskhariduse saanud lõpetajale. Taotlusi võetakse vastu kuni 30. september 2022 paberikandjal Nõo vallavalitsuse kantsleis või elektrooniliselt valla veebilehe kaudu.

JULGE TEADA ANDA!

Hea, Nõo valla kodanik!

Kui Sa märkad rahu ja korra rikkumist spordiväljakul ja selle ümbruses, vali 112! Viimasel ajal on saagenud kogunemised Nõo spordihoone taga asuval Miniarena väljakul. Kooli töötajad tegutsevad koostöös politseiga selle nimel, et korraldajad saaksid karistatud, kuid öise rahu tagamiseks saab iga elanik enda heaolu nimel võtta ühendust politseiga.

Üheskoos muudame enda koduvalla turvalisemaks!

Nõo Spordikool

Nõo Valla Lehe toimetis ootab kaastöid ja kuulutusi hiljemalt 25. kuupäevaks e-postile vallaleht@nvv.ee

NÕO
VALLA LEHT

RUBRIIK

Algab kaasava eelarve ideekorje

Nõo vald alustab kaasava eelarve rakendamist 2023. aastast. Vallavolikogu kinnitas augustis 2023. aasta kaasava eelarve suuruseks 20 000 eurot ja kaasava eelarve läbiviimise järgmine etapp on ideekorje. Ideekorje on avalik ja see toimub 12.-25. september 2022.

MAANO KOEMETS
vallavanem

Milline peab olema kaasava eelarve idee? Kaasava eelarve idee objekt peab olema vallaga seotud asi või tegevus, näiteks hooned, platsid, tee või rajatiste korraldamine, bussiootepaviljoni rajamine, välisvalgustuse rajamine, mänguväljak jms. Vallaga seotus ja avalik kasutus on idee puhul kohustuslik, sest tegemist on ju valla eelarvest tehtava kulutusega. Kaasava eelarve objekt peab mingil viisil pakkuma avalikku hüve ning sellest objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid omavalitsuse järgnevate aastate eelarvetele. Kaasava eelarve objekt peab asuma vallale kuuluv maal.

Tingimuste loetelu kaasava eelarve menetlemise korrast:

1. Kaasava eelarve objekt on avalikes huvides kasutatavate investeringute tege-

Pilt: Envato

Kaasava eelarve objekt peab mingil viisil pakkuma avalikku hüve.

- mine või avalikus ruumis olulise tegevuse kulude katmine (v.a. sündmuse korraldamine).
2. Kaasava eelarve menetluse käigus realiseeritav idee peab olema omavalitsusega seotud, asuma munitsipaalomandis maal, pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses ning sellest ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid omavalitsuse järgnevate aastate eelarvetele.
3. Kaasava eelarve objektiks ei ole üldjuhul ideed, mille realiseerimine tooks kellelegi otseselt ärilist kasu või võimaldaks kellelgi enda kohustusi vähendada.
4. Idee peab olema teostatav ühe eelarveaasta jooksul.

Põhitingimused ideede esitamiseks

Need põhitingimused määratlevad ära, milliseid ideid on mõtet esitada ja mida ei ole otstarbekas pakkuda. Kind-

lasti ei tohi olla idee seotud kellelegi ärilise kasusaamisega või siis otseselt valla hallatava asutuse remondi või parendamisega (kool, kultuurimaja, lasteaed, raamatukogu). Valla hallatavate asutuste ülalpidamine ja remont tuleb lahendada vallavalitsuse ja asutuste eelarvetega.

Toome siinkohal kaasava eelarve määramises kinnitatud põhitingimused ideede esitamiseks, millest tuleks kinni pidada:

1. Kaasava eelarve menetlemise käigus võib idee esitada iga Nõo vallaga seotud füüsilise ja juriidilise isik.
2. Ideed esitatakse ajavahemikul 12.-25. september 2022 Nõo vallavalitsusele kas e-teenuste keskkonnas VOLIS (www.volis.ee), paberkanalil või e-posti teel vald@nvv.ee.
3. Idee esitamisel peab olema märgitud:
 - idee nimetus (lühidalt idee sisu kokkuvõttev kirjeldus);
 - idee esitaja nimi ja kontaktandmed (telefon, e-posti aadress);
 - idee eesmärk ja kirjeldus (mida soovitakse idee elluviimisega saavutada, kellele see on oluline ja kuidas idee elluviimine toimub, miks on selle idee teostamine valla eelarvest vajalik ja oluline);
 - sihtühik (kes on idee teostamisest peamised kasusaajad);
 - eeldatav maksumus (hinnanguline või pakkumusel põhinev maksumus);
 - muu oluline info (info, mida idee esitaja peab vajalikuks välja tuua).

NB! Kui sul on idee, kuid sa ei ole kindel, kas see sobib kaasava eelarve põhimõtetele või sa ei tea kui palju selle idee teostamine võib maksta, siis pöördu julgelt vallavalitsuse poole maano.koemets@nvv.ee või piia.raig@nvv.ee.

Raivo Kiisk.

SAAGE TUTTAVAKS

Nõo vallavalitsuses alustas juunikuus tööd juristmenetluspetsialist Raivo Kiisk

Ta tutvustab ennast nii: „Olen elupõline tartumaa-lane. Elanud nii Tartu linnas kui ka Tartu vallas ja Elvas. Olin 18 aastat riigiteenistuja korrakaitse valdkonnas ja tegutsesin ka Elva piirkonnas ning minu tööülesannete hulka kuulus ka Nõo valla territooriumil avaliku korra kaitse, mistõttu pole mulle siinne kant võõras. Olen lõpetanud Tallinna Politseikooli ning Tartu Ülikooli õigusteaduskonna. Oman õigusteaduste teadusmagistri kraadi.

Olen Eesti Juristide Liidu ja Eesti Võlanõustajate Liidu liige. Õppimine ja õpetamine on mind läbi aegade innustanud, õppisin Tartu Ülikoolis pedagoogikat (2011-2012), saab tegeletud nii noorte kui ka motiveeritud inimestega. Oskusi realiseerin osakoormusega õigusainete õpetajana Tartu Rakendusliku Kolledžis. Kuna minu süvendatud huvi puudutab liiklust, siis olen omandanud ka mootorsõidukijuhi õpetaja litsentsi.

Nõo valla juristmenetluspetsialisti ametikohale kandideerin seepärast, et motiveerida ennast tegelema minu jaoks täiesti uue valdkonnaga. Kohaliku omavalitsuse valdkonnas mul varasem töökogemus puudub. Nii kohaliku elu korraldus (just õiguslikust aspektist lähtuvalt) kui ka kogu haldusõigus on minu jaoks uus ja võib ka öelda, et paras väljakutse, sest minu sisemiseks sihiks on alati olnud tegeleda põhjalikult sellega mis laul.

Avaliku võimu teostamine tähendab minu jaoks ühe väga olulises põhimõttes kooskõla — leida tasakaal õiguslikes regulatsioonides ja valla elanike õigustatud huvide ja ootuste vahel. Nõo vallas saab minu põhilisteks teenistusülesanneteks vallarahva teenindamine õiguslikust vaatest. See tähendab, et eks kokku saame tihti, siis kui miskit on läinud pisut valesti ja minu ülesandeks saab olema see erimeelsus lahendada. Olgu selleks siis kas piirivaidlus, ebaseaduslik tegevus või mõni muu tegevus või tegevusetus valla haldusterritooriumil, mille lahendamiseks valla juristmenetluspetsialist kaasatakse.“

Juristmenetluspetsialisti kontaktid
Tel 5333 0888, e-post raivo.kiisk@nvv.ee

TEATED

Taotle tuge kohaliku omaalgatuse programmist

Avatud on kohaliku omaalgatuse programmi sügisvoor, kust kogukondadesse panustavad mittetulundusühingud ja sihtasutused saavad taas oma tegevuseks toetust küsida.

Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.

Toetust saavad taotleda avalikes huvides oma piirkonna heaks tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused. Taotlemine toimub elektrooniliselt Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas <https://etoetus.strukturfondid.ee>, kuhu saab taotlusi esitada 3. oktoobrini kuni kell 16.30.

Lisainfo: Riigi Tugiteenuste Keskuse teenusekoordinaator Tiina Loorand, tiina.loorand@rtk.ee, tel 663 1888.

HUGO.legal pakub koostöös Justiitsministeeriumiga Eestis elavatele inimestele 2 tundi tasuta õigusnõustamist. Tasuta õigusnõu saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek on kuni 1200 eurot kuus. Erandiks on lapse õigusi puudutavad perekonnaasjad, mille puhul on sissetuleku piirmäär kuni 1700 eurot.

Enne nõustamist tuleb sõlmida kliendileping ja tasuda 5€ lepingutasu.

Lisainfo: www.hugo.legal või helistades telefonile 6 880 400

Sotsiaalkindlustusamet pakub riiklikku perelepitusteenust

Alates 1. septembrist käivitub perelepitusteenus riiklikul tasandil ning seda hakkab pakkuma sotsiaalkindlustusamet. Teenus on lapsevanematele tasuta.

Perelepitusteenus on mõeldud ühise alaealise lapse või

laste lahku läinud või lahku minevatele lapsevanematele, kel ei ole õnnestunud kokku leppida lapse elukorralduslikes küsimustes (näiteks nagu suhtluskord või elatis). Perelepitusteenust viib läbi perelepitaja, kes neutraalse osapoolena aitab lapsevanematel oma mõtteid vahendada ja erimeelsusi lahendada.

Teenuse saamiseks tuleb perel esitada sotsiaalkindlustusametile taotlus iseteeninduse või kirja teel info@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Perelepitus on vabatahtlik, seega peavad mõlemad vanemad andma nõusoleku teenusel osalemiseks.

Lisainfo: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/riiklik-perelepitusteenus>

TAS avab projekti-taotluste vastuvõtu

Tartumaa Arendusselts (TAS) kuulutab välja Euroopa Liidu LEADER-programmi PROJEKTITAOTLUSTE VASTUVÕTU

2022. a teise taotlusvooru Taotlusi saab esitada 20. septembrist 20. oktoobrini 2022.

Projekti toetust saavad taotleda Tartumaa Arendusseltsi tegevusrühma tegevuspiirkonnas tegutsevad mikroettevõtted, mittetulundusühendused ja kohalikud omavalitsused. Projektitaotlusi rahastatakse järgmiste strateegiliste valdkondade ja meetmete kaudu:

1. Kohalikul eripäral ja ressurtsil baseeruva ettevõtluse arendamine
2. Kogukondade võimekuse arendamine
3. Suurprojektide ja koostöövõrgustike arendamine

Taotlusvooru laekunud taotluste hindamise tähtaeg on 20. detsember 2022.

Nõustamisele saab registreeruda kaisa@tas.ee, 5388 0054.

Infopäev taotlejatele toimub 20. septembril 2022

Lisainfo: www.tas.ee.

Nõo vallavalitsuses toimub vastuvõtt ainult eelneval kokkuleppel vastava valdkonna spetsialistiga

Kantselei	745 5108, 513 9123
Vallavanem	5342 5242
Vallasekretär	745 5303, 505 6439
Sekretär-registripidaja	745 5335, 513 9123
Sotsiaalosakonna juhataja	745 5475, 505 6437
Sotsiaaltööspetsialist	745 5004, 525 8716
Lastekaitse spetsialist	742 6144, 5341 5700
Avalike suhete spetsialist	745 5005
Ehitus- ja majandusosakonna juhataja	745 5332, 505 1067
Keskkonnaspetsialist	745 5332, 5343 3648
Ehitusspetsialist	745 5504, 534 05828
Arenguspetsialist	745 5434, 533 24845
Maaspetsialist	745 5434
Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja	748 0639, 524 2627
Finantsjuht	745 5002, 513 9146
Finantsosakond	745 5360, 745 5003

Vallavalitsuse üldmeilid: vald@nvv.ee või kantselei@nvv.ee
Volikogu esimees: jaanus.jarveoja@nrg.edu.ee tel: 503 0469

SPORT

Rahvatriatlon tõi kokku nii võistlejaid kui vabatahtlikke

TRIATLONI KORRALDAJAD

16. juulil toimus Nõo Vesikijärve ääres esimene suurejooneline rahvatriatlon. Peakorraldaja Janar Saviiri sõnul oli algselt plaanis korraldada kohalikule kogukonnale suunatud võistlus, kuid lõpuks oli kohal ka Eesti paremik. Tänu sponsoritele, keda oli kokku ligi 20 ettevõtet, oli auhinnafond suurem, kui enamustel Eesti võistlustel. Esikoha võitja ja nii naiste kui meeste üldarvestuses said maanteeratta väärtusega 5000€ ning lisaks jagati paremate vahel välja 4000€ väärtuses Rademari kinkekaarte.

Nõo Vesikijärve triatlonil tuli ujuda 350 meetrit, sõita rattaga 17 kilomeetrit ja joosta neli kilomeetrit. Eraldi toimus ka lastetriatlon, et ka pisemad spordisõbrad saaksid omavahel mõõtu võtta. 75-meetrise ujumise, 2,5-kilomeetrise rattadistantsi ja 460-meetrise

► Triatlon.

Foto: Ragnar Vutt

jooksu järel ületas finišijoone esimesena Karl-Eric Ott. Teise koha sai laste arvestuses Kalmer Kiiver ja kolmanda Robert Raak. Kiireimad tüdrukud olid Emma Kiiver, Arabel Pedoson ja Meribel Maran.

Igati edukas

Triatlonist võttis osa 120 täiskasvanut ja 42 last. Leidus ka neid, kes pidid võistluse erinevatel põhjustel katkestama.

Meesteklassis ja ka üldise esikoha noppis Henry Räpp, 2021. aasta parim meesatriatleet, kes suutis edumaa sisse teha alles viimasel jooksukilomeetril. Meeste arvestuses jäi teiseks Johannes Sikk, kes kaotas esimesele kohale 20 sekundiga. Kolmandana ületas finišijoone Kristo Prangel.

Naiste arvestuses võitis Kaidi Kivioja, 2021. aasta parim naistriatleet, kes esindas

Zukker ja kolmandaks Linda Siimon.

„Rõõmustav oli näha, et inimesed olid nõus appi tulema kohaliku ürituse korraldamisel. Olen õnnelik, et elan nii aktiivses ja ühtehoidvas kogukonnas. Kokku oli abiks ligi 50 vabatahtlikku, kellest enamused olid meie vallast,“ ütles võistluse vabatahtlike organiseerimise eest vastutanud peakorraldaja abikaasa Marit Saviir.

Peakorraldaja Janar Saviir leiab, et Nõos on puudu korralik kelgumägi ning nii otsustati triatloniga selle ehitamist toetada. Osavõtutasusid laekus kokku umbes 3000 eurot, mis kõik kelgumäe rajamiseks suunatakse. Tänu oodatust suuremale osalustasude laekumisele, saavad korraldajad alustada lastele ka pisikesel pumtracki/rattakrossi ehitust. Saviir kutub üles ettevõtmist toe-

Olen õnnelik, et elan nii aktiivses ja ühtehoidvas kogukonnas.

Eestit ka 2016. aasta olümpiamängudel Rio de Janeiros. Kivioja saavutas edumaa juba ujumisdistantsil ja suutis seda terve triatloni vältel säilitada. Kivioja tuli üldvõistluse arvestuses viiendaks. Naiste arvestuses jäi teiseks meie Nõo kohalik triatleet Anette

tama annetusega Vesikijärve triatloni korraldada aidanud Aitan Eestit MTÜ kontole EE352200221073714377 märkides selgitusse „kelgumägi“. Mida rohkem raha kogutakse, seda suurema raja saab ehitada.

SURUMISE UUDISED

Nõos selgusid Eesti meistrid klassikalises lamades surumises

23. juulil Nõos toimunud Eesti Meistrivõistlustel klassikalises (ilma varustusega) lamades surumises võidutsesid absoluutkategorias Argo Erit ja Gerlyn Mäepea.

ALEXANDER ANDRUSENKO

Argo Erit, kes tegi eelmise aastal pärast pikka võistluspauzi comeback'i, surus 210kg, kaaludes ise ligi 106kg. Eritiga samas kaalukategoorias võistles ka meie tulevikulootus Kaarel Kolter, kes olles alles juunior, surus 202,5kg, mis on uus juunioride Eesti rekord. Kaarel sai ka prima meesjuuniori tiitli.

Erit kommenteeris oma sooritust nii: „Soojenduse viimane katse 185 ei tundunud

kõige mõnusam, aga selles ei ole ka midagi ebatavalist kunagi. Samas võistluskatsed olid huvitavad ja palju lubavad, kuna esimene katse (195kg) tundus raske nagu tavaliselt. Teine katse alles oli selline, kus tundsin, et sain keha ja fookuse väga heale tasemele, ja kui kolmas katse lõpus 210 tehtud sain, siis tundsin, et täitsa varu oli veel sees (5 -10 kilo). On mida järgmiseks võistluseks jätta. Seega nüüd järgmised võistlused on 7-8 oktoober, sedakord küll 3 ala. Aga see ennustuste kohaselt saab olema üks keerulisemaid ja põnevamaid võistlusi.“

Absoluutkategorias sai kolmanda koha Andrei Koplik, kes surus 162,4kg kategoorias -74kg. Noormeeste klassis sai absoluutkategorias esikoha Markus Lehtla tulemusega 170,5kg (120+kg kaalukategoorias).

► Meeste avatud klassi absoluut, vasakul Kaarel Kolter, keskel Argo Erit.

Fotod: Siim Kinnas

► Naiste avatud klass, vasakult Helena Veelmaa, Gerlyn Mäepea, Karmen Kaljula.

Naiste avatud klassis tuli absoluutseks Eesti meistriks Gerlyn Mäepea, kes ligi 53-kilosena surus 90 kilo (Eesti rekord). Teise koha absoluutkategorias saavutas Helena Veelmaa, kes püstitas uue Eesti rekordi kategoorias -76 kg ja surus 101 kg. Kolmandaks tuli Karmen Kaljula tulemusega 97,5 kg kategoorias -76kg.

Naiste klassi võitja Mäepea jagab oma muljeid: „Alguses kahtlesin, kas üldse võistlustele tulla või mitte. Kuid olen väga rahul, et tulin. Peale Euroopa meistrivõistlustel ebaõnnestumist, töötasime uue asendiga, mis esialgu tundus väga raske. Oli hetki, kus ma ei surunud 80 kg üles. Surumise all asendis kadus kogu pinget. Kuid lõpukuudel sain asendi toimima. Plaan oli võtta enda nimele veel 3 eesti rekordit, kuid õnnestus 2. Teisel katsel, mis ebaõnnestus, läks kang tasakaalu trajektoorigi välja. 2 õnnestunud katsel (88kg ja 90kg) olid väga puhvad. Kui õigesti mäletan, siis hääletasid kõik kolm kohtuniku mõlemal katsel valgega- ehk nende poolt oli katse loetav. Varasemalt on ikka olnud 1 punane. Need tulemused ei oleks olnud võimalikud ilma meie imelise tiimita

„teamsilbaum“. Meie treener pühendub tõesti väga suure hoolega igale meie võistlejale. Tore oli ka see, et võistlustel osaleb järjest rohkem inimesi. Eriti hea meel, et tuleb rohkem naisi. See aasta osales 29 naist. Võistles isegi naisi klassikalises tõstmisest, kes tegid väga suurepärase soorituse. Ka meie Sparta tiimi on lisandunud noori, kes võistlusel osalesid ja medaleid korjasid. Nad arenevad müstilise kiirusega.“

Tütarlastest oli parim Marelin Jüriado rekordilise 80,5 kiloga noorte kategoorias -84kg. Naisjuunioride klassis tuli absoluutseks Eesti meistriks Elisabeth Suits (80kg alla 69-kiloste naisjuunioride klassis).

Naiste Masters I kategoorias (üle 40 a.) oli tugevaim Anneli Volkov tulemusega 77,5kg. Meeste Masters 1 vanuseklassis oli parim Tarmo Pärna (205 kg kaalukategoorias 120+kg). Masters 2 (üle 50 a.) seas sai esikoha Kalju Abner (160kg), Masters 3 (üle 60 a.) vanuseklassis tuli absoluutseks Eesti meistriks Mihkel Laas tulemusega 107,5kg ja Masters 4 kategoorias võidutses Mihkel Laurits, kes surus 112,5kg.

Sulgpalliuudised

MART MÄERAND

11. - 13. augustil toimus Euroopa karikaturniir Yonex Latvia U17 (Liepaja), 5 riigi osavõtul, kus edukalt esinesid Nõo Spordikooli noored.

► Marti Joost tegi parim tulemus Eesti U17 klassi mängijalt.

Foto: Karl Rasmus Pungas

Tugevad mängud tegi U15 klassi kuuluv Marti Joost, jõudes finaalmängu ja seega üldse parim tulemus Eesti U17 klassi mängijatel.

Tubli oli ka Heili Merisalu, saavutas paaris- ja segapaarismängus 3.-4. koha jagamise. Mees paarismängus jõudsid Karl Aksel Männik ja Marti erinevate paarilistega samuti poolfinaali. Meie mängijatele eelnes vahetult sellele turniirile kaks laagrit koos Tartu Ülikooli parimate mängijatega Kääriluk ja Tõrvas.

Tegevust jagus nii külalistele kui kohvikupidajatel.

Leila imelised lihapirukad leidsid kiiresti oma lõpu ning mõnigi pirukasoovija jäi vesise suuga.

Fotod: Kristi Metsa

Meeri küla teistmoodi kodukohvikute päev

14. augustil toimus Meeri küla II kohvikutepäev. Eelmisel suvel tegid neli toredat kodu oma ukseid lahti, et võrrelda kohvikukülalisi. Sellel aastal oli natukene teisiti – tuli mõte tuua kõik kohvikud Meeri seltsimaja puhkealale. Tähtajaks registreerus viis kohvikut: Luku talu, Tiigi talu, Plikad köögis, Meeri külakohvik ja Mendi-Priidu kokteilibaar.

ENE LIPPING JA KERLI PRUULI

14. augusti hommikul kella kümneks oli ilmataat jõudnud oma taevase ahju tuliseks kütta – termomeeter näitas 26 kraadi sooja. Vaprad kohvi-kuomanikud püstitasid telke, toimetasid toitide kallal, ise

vahetpidamata higi pühkides ja särke vahetades, aga kell 12 oli kõik valmis ja esimesed kohvikukülalisedki kohal.

Maitseelamusi oli kõigile

Luku talu pakkus ülimalt angerjasuppi, tuunikalaga võileivatoriti, võileibu külm-suutsu forelliga, toorjuustu laimikooki, kuld kollaseid pannkooke maasika toormoo-

siga ja nostalgilisi krõbedaid vahleid.

Tiigi talu telgi juurest, mille all toimetasid Leila ja Aulo, ei tahtnud kuidagi järjekord kaduda. Leila imelised lihapirukad leidsid kiiresti oma lõpu ning mõnigi pirukasoovija jäi vesise suuga. Menüüs oli veel koorene lõhesupp, mulgipuder singi ja sibulaga, wrapp, kanaburgerid, erinevad saia-kesed ja imeline napoleoni kook.

Plikad köögis olid vahvad ja rõõmsameelsed ning nemad pakkusid külalistele värskel salatipadjal koha- ja ahvenafileed, suitsulatikat ja enamusele inimestest lapsepõlves armsaks saanud maiust, millel nimeks kirju koer. Nende telgi kroonijuveeliks olid maitssvad muffinid.

Meeri külakohvik pakkus green tacosid röstitud kanafilee, suitsupeekoni, panko, parmesani juustu ja kastmega. Green taco üheks komponendiks oli roheline salatileht, millel kõik eelloetletud koostisosad. Hirmpalav ilm kippus salatilehti väga kiiresti närtsitama, seetõttu nägi mõni taco üsna õnnetu välja, aga maitset see halvemaks ei teinud. Kerli pidi pidevalt jahutavaid jäätisekokteile suristama, sest nõudlus nende järele oli suur. Erieffekti andsid jäätisekokteilidele diskokuu stiilis päikese käes sillerdavad ümmargused nõud, millest sai joogikõrrega karastavat maiust manustada.

Erilist elevust kohvikukülastajate seas valmistasid pakutavad austrid sidrunimah-

laga. Kuna meie tiimi kokk, kes professionaalina pidi austreid avama, viibis olude sunnil eemal, pidi Priit noa haarama ja ise selle keerulise toiminguga hakkama saama. Kõige vahvam kommentaar austrite söömise kohta tuli ühe vanema proua poolt: „Restoranis ei julgeks neid proovida, kartes lolliks jääda, aga kodus on seda tore teha, siin omad inimesed!”

Mendi-Priidu kokteilibaaris olid väga nõutud igasugused jahutavad joogid ja kokteilid. Tunnuskokteiliks selles baaris oli pinžžakolaada (kirjapilt õige). Kes teab, see teab.

Lapsed said möllata batuudil, meisterdada ja joonistada, teha näomaalinguid, mängida palli, puhuda seebimulle, teha liivalosse.

Andekas noormees Juhan Ivask meelitas külaliste rõõmiks saksofonist imelisi helisid välja. Aitäh talle!

Läks korda ja näeme jälle

Tagasiside külastajatelt oli igati positiivne, kiideti uudset ideed korraldada mitu kohvikut ühes kohas.

Täname kõiki, kes ei pidanud paljaks oma kohvikuga välja tulla, kummardus korraldajatiimile, kniks ja kraaps kõikidele külastajatele, tänu taevataadile ilusa, aga natuke kuuma ilma eest!

24. septembril, 2022, algusega 11.00 ootame kõiki Meeri seltsimaja puhkealale, kus toimub maal elamise päev. Kohutumiseni Meeri!

Õpetlik ja inspireeriv Vormsi

KADI SARAPUU

M TÕ Nõo Priitahtliku Päästeseltsi all tegutsev Päästeala Noortering käis ANKi projekti raames väljasõidul Vormsi saarel. Noorpäästjad koos juhendaja Kadi Sarapuuga tutvusid Vormsi kutseliste ja vabatahtlike päästjate tegevusega ja võimekusega saarel ja merel. Komandopealik Kaido, kes on olnud päästeseltsi eestvedaja juba 9 aastat, jagas erinevaid kogemusi ja lugusid ajaloost ja tänapäevast saarel toimuvatest päästesündmustest. Uurisime, milline on olnud tehnika areng ja kuhu jõuda tahetakse, ikka selleks, et tõsta

kogukonna turvalisus kõrgemale tasemele.

Saadud kogemuste põhjal õppisid noorpäästjad palju kasulikke teadmisi, mida nad saavad edasi anda ka Nõo valla noortele, vanematele ja teistele ning miks mitte tulevikus noorpäästjast välja kasvanud päästjana osata rakendada oma teadmisi ka päästetöödel.

Tore oli, et noored said tutvuda Vormsi noortetooga ja huvihariduse võimalustega käsitöö külaseltsi juures. Väljasõidu eesmärgiks oli tugevdada meie meeskonna ühtekuuluvust ning sügishooajal suurendada uute noorliikmete arvu Nõo Päästeala Noorteringis.

Oli tore reis.

Päevakeskuse suvi

KRISTA KVARNSTRÖM
Nõo Päevakeskuse juhataja

S uvel lihtsalt peab Eestimaal natuke ringi sõitma, suveteatri etendusi ning isamaa ilu nautima. Tänavune suvi on olnud harukordselt ilus. Need paigad, kus meie suveteatrid käisime, olid hoolega valitud looduskauites kohtades ja juba ainuüksi seal viibimine muutis õhtu eriliseks. Näiteks „Lõõtsajumal“ Lutsu külaplatsil, „Ada“ Kiidjärve mõisapargis, „Ukuaru“ Vooremael, „Kukerpillide“ kontsert Käsmu rannas. Aga ka „Einsteinini ja Margareeta“ lavastuseks Olustvere lossi renoveeritud fuajees oleks sobivamat paika olnud raske leida.

Muidugi proovime ikka mitu asja kokku viia ja ennem etendusi lähedusse jäävad huvitavad kohad üle vaadata. 2-päevasel Lahemaa sõidul nägime taaskord sealseid tuntud mõisaid ja seekord läks meil koguni nii hästi, et Palmse mõisa külastamajas ööbides õnnestus hilisõhtul mõisa kasvuhoo-nes öökuningannat tema täies ilus õitsemas näha! Lugesin kaheksa öit kokku. Lahemaa on alati ilus: väikesed rannakülad, hiidrahnud,

metsarajad ja uhked mõisad. Külastasime ka tuntud skulptorit Seaküla Simsonit tema kodustuudios ja huvitavat juttu jätkus seal nii kauaks, et me Viinistule Manitski muuseumisse seekord ei jõudnudki. On, mida järgmisel korral plaani võtta.

Teine 2-päevane reis viis meid Ida-Virumaale. Jalutasime Sillamäe promenaadil, käisime Narva Kreenholmi Manufaktuuri ekskursioonil ja ei jõudnud ära imestada selle koha kunagist suurust ja ehitiste suurejoonelisust. See ei käinud küll paraku töötingimuste ega ka tööliste kasarmute kohta ja koju naasnuna lugesin kohe uuesti läbi Eduard Vilde „Raudsed käed“, millest giidi sõnade kohaselt suur osa puudutas Kreenholmi tööliste eluolu.

Jõelaevaga sõitsime Narvast edasi Narva-Jõesuusse, kus veetsime öö mere ääres hotellis ja oli võimalus valida, kas minna SPA-sse või jalutada mererannal. Osa inimesi jõudis teha mõlemat, mõned aga jäid pikast päevast väsinuna hoopis tuppa puhkama. Teisel päeval käisime Sinimägede lahingupaigal, Toila pargi virtuaaltuuril ja Kohtla-Nõmme kaevandusmuuseumis.

Avatud Talude Päeval olime seekord Põlva- ja Võrumaal ning keskendusime

Külaskäigul tekstiilkunstnik Anu Raua juures.

peamiselt iluaedadele. Tore, et Eestimaal on nii palju ettevõtlikke inimesi ja kauneid talukohti. „Vanaema Aed“ väärtustab vanu talulilli, mis ajaproovile vastu pidanud ja kutsub üles lihtsalt põletamise asemel kasutama peenardes kõike orgaanilist, mis aiast saada on. Saime juhendust, kuidas rajada perma-kultuuri peenraid. Liblikaaia lahke perenaine näitas meile oma imeilusat aeda isegi peale ametliku külastusaja lõppu kuna tahtsime võimalikult palju näha ja olime kojutulekuga pisut hiljapeale jäänud.

Nägime suvel paljusid uhkeid mõisaid ja kauneid kohti, kuid mulle isiklikult läks kõige rohkem hinge külaskäik tuntud tekstiilkunstniku Anu Raua juurde. Olime seal aastate eest varemgi käinud ja mind järjekordselt üllatas selle eesti naise südamesoojus ja kõigutamatult tahe jäädvustada meie rahvakunsti tulevastele põlvkondadele. Kinkis ta ju oma

Heimtali muuseumi ERM-ile selle 100.sünnipäevaks ja nüüdki katkematu innuga jätkab oma imeliste vaipade loomist, mis jõudnud muuhulgas juba ka Jaapanisse ja Ameerikasse. Vaip peab jääma unikaalseks ja iga eksemplari kootakse vaid paar tükki. Vaatasin hiljuti Tartu Jaani kirikus käies Anu Raua tehtud altarivaipa hoopis teise pilguga – nüüd, mil selle tähendusest olin kuulnud. Jätkugu tal tervist ja tahet!

Suvi jätkub ning nautigem seda veel nii kaua kui on antud.

Käisime just ära ka Lüubnitsa laadal ja täiendasime talvevarusid selle hea ja õige Peipsi sibulaga. See on üks vahva laad, kus alati ka päev otsa kestev kultuuriprogramm piletihinna sisse kuulub.

Septembris on kavas teha väljasõit Maal elamise päeval ja vaadata, mis teistes valdades põnevat toimub.

Uute kohtumiseni!

Foto: erakogu

Nõo Priitahtliku Päästeseltsi Päästeala Noortering.

MEERI KÜLAS

Tartumaa Meeri küla ja Luunja kant Aruka Küla arenguprogrammis

Kohalikul Leader-tegevusrühmal Tartumaa Arendusseltsil on käsil põnev üle-ees-tiline ettevõtmine. Nimelt on võetud nõuks turgutada kohalikke kogukondi ja kaasatud 24 piirkonda, et asjast asja saaks.

KEIT LIPP

Kuidas see käib? Osaledes programmis Arukad külad (Smart Villages), mis on Euroopa Komisjoni algatus innovaatiliste lahenduste juurutamiseks toetudes kogukonna väärtustele ja võimalustele. Eesmärk on kohaliku elu edendamine läbi kogukondade koostöö teiste küladega nii Eestis kui üle piiri. Eestis rakendatakse arukate külade lähenemist esmakordselt 13 Leader tegevusrühma koostööprojekti "Arukate külade arenguprogramm" raames. Tartumaal andis oma soovist märku programmis osaleda Meeri küla ja Luunja valla külad kogukond.

Luunja külad on võtnud programmi raames eesmärgiks jõuda sidusama ja tegusama kogukonnani, kus toimub sujuv infovahetus nii üleaedse kui kaugema nurga rahvaga; nii omavalitsuse kui kohaliku ettevõtjaga. Mõnusat elukeskkonda ja suurt turismipotentsiaali toetav loodusressurs on Emajõe põhjakalda kogukonnal omast käest Emajõe Suursoo näol võtta ja plaane seda teistelegi tutvustada juba sätitakse. Meeri küla Nõo vallas on liikumas üsna sarnaseid radu pidi. Strateegia keskmes on hea elukeskkonna säilitamine hoides Meeri erilist ajalugu ning kultuuritraditsioone. Keeri-Karijärve looduskaitseala oma floora ja faunaga loob selleks juba päris toekad eeldused.

Kuhu liigume?

Meeri küla leidis, et arukas lahendus oma piirkonnale hoogu juurde anda on kesken-

duda kogukonna kaasamisele, looduses liikumise võimaluste loomisele ning laste ja noorte heaolu ja aktiivsuse tõstmisele. Sarnaselt Luunjale on ka Meeri külal piloottegevusena plaanis teha eeltööd tehniliste lahenduste väljatöötamiseks, kuid algust teevad meerikad veidi teise nurga alt. Piloottegevusena on plaanis luua interaktiivsed lahendused kaardirakendusena (loe: äpp) matkaradade läbimiseks. Kindlapeale funktsioon, mis pakub pinget ka mööda- ja läbisõitjatele. Ja kaldu on see ettevõtmine lisaks looduses aktiivse liikumise poole ka veel hariduse ja teaduse suunda. Kristi Metsa: "Meil on siin nii rikas ja mitmekesine looduskogukond, et tahaks kõik kohad kohe ära märgistada, kotkad ja taimed ja kogu floora ja fauna. Tuleb hakata otsustama, et mida võtta, mida jätta." Targalt on lahendanud Meeri kogu protsessi enda jaoks nii, et kõik kolm tegevussuunda toetavad üksteist. Noored võetakse isade-emade ja teiste naabritega kampa. Nii see kogukond ühte kasvab, aktiivsus tõuseb ja loodusressurs väärtindub.

Kogukonnatööst ja praktilistest lahendustest

Vestlusest Luunja ja Meeriga noppisime üles, et kogukondade murekohad ja ka võimalused on üsna sarnased – vedurid ei leia mantlipärijaid, samas geograafiline asukoht toetab värske tulijate ühinemist. Kogukonnatööks on aga mõlemad piirkonnad leidnud lahendused, mis praktikas näivad toimivat. Kaire Vahejõe Lohkva Külaseltsist toob näitena välja, et mõttetalgute raames kohalikule omavalit-

Keskmes on hea elukeskkonna säilitamine hoides Meeri erilist ajalugu ning kultuuritraditsioone.

susele tehtud ettepanek äratada ellu külvavema statuut, et iga küla oleks oluliste otsuste tegemisse vähemalt kord aastas kaasatud, on jõudnud vähemalt ühe olulise osapoolle programmilisse tegevusse. Sobiva tähtede seisu korral on tulevikus lootust ka selle realiseerumisele. Meeri kandis on aga käivitunud aprilli algusest üle paari nädala toimuv mõnus *pop-up* kohviku pühapäevak, kus üks kohalik ettevõtja pakub seltsimajas ja väljas head paremat süüa ja külaelanikel on võimalus näiteks vallavanemale kõige põletavamate teemade osas otse küsimusi esitada. Kutsung osalema pidavat liikuma Kambjas ja Tartuski. Kui mitte muidu, siis hea söögi ja seltskonna pärast tasub ikka külla sõita. Tulevikus tahaksid meerikad jõuda selle ettevõtmisega Otse Tootjalt Tarbijale (OTT) lahenduseni, nagu näiteks siinkandis Ülenurmel. Puhtal kujul „käed-küljes“ kogukonnatöö.

Strateegia kirjutamise protsessi hindavad mõlemad külad tuumakaks – esiteks seob kogukonda ja teiseks annab väga konkreetse ülevaate sellest, kuhu suunas liikuma peaks. Arvestama peab aga sellega, et ettevõtmine on töömahukas ja eeldabki üsna suurel hulgal ka otsetööd kogukonnaliikmetega, et neid

pardale saada. Ja selle „oma“ idee esimeseks tegevuseks strateegia eesmärkide elluviimisel tundsid mõlemad külad ära selle järgi, et tekkis hirmus suur hasart. Ju siis sai ikka õigesti valitud.

Lõpetuseks veel korra Arukate külade arenguprogrammi eesmärgist ja mõnest näitest kaugelt ja lähemalt. Kui terminid *Euroopa Komisjon, innovaatilised lahendused, juurutamine ja tegevusrühma koostööprojekt* välja jätta, siis sisuliselt on arukas küla see, kes leiab üles oma kogukonna tugevused ja paneb need enda kasuks tööle. Digilahendused ei ole seejuures ilmtingimata must be element – ka kogukonnateenused, taastuenergia, ringmajandus on märksõnad, mis arukat küla iseloomustavad. Põhja-Harjumaal Neeme külas lükkatakse käima külakino ja Rootsisis Suderbyni kogukonnas toodetakse toidu- ja aiatööjätmetest biogaasi. Oma kogukonna lähenemistest ja eeskujudest rääkides toovad nii Meeri kui Luunja külakogukondade esindajad välja, et lahendused, mis kogukonda enam seoksid, on mujal Euroopas juba kenasti tööle hakanud. Kogukonna-äpp töötab täistuuridel näiteks Taanimaal Torupis, kus ühe kliki kaugusel on kaardirakendus piirkonna ettevõtjate, ürituste ja kohalike uudistega või ka Belgias, kus Profondeville'i kogukond on jõudnud üsna sarnast teed pidi oma murekohtade lahendamiseni. Mõlemad nimetatud külad kuuluvad Euroopa arukate külade võrgustikku Smart Rural 21 (www.smartrural21.eu). Seega kui sobival momendil kelleltki snitti võtma hakatakse, piilutakse ilmselt Belgia ja Taani poole.

Arukate külade arenguprogrammi kohta saab rohkem infot: leaderliit.eu/arukad-kulad/

► Vega segakoor Pärnus.

Segakoor Vega käis Pärnu laulupäeval

KÜLLI KEVVÄI

Segakoor Vega, mis vahepealsel keerulisel ajal küll pigem segaansambli suuruseks oli kahanenud, sai sel aastal uue hingamise. Pärast talvepuhkust andis meie armas dirigent Marje Metsis koori üle Vanemuise koormeisterile Kristi Jagodinile. Kulus küll omajagu aega, aga lõpuks sai ta meie hääled lahti loksutatud ja seda otseses mõttes, mitte ülekantud tähenduses. Õppisime muudki huvitavat – kulmudega naeratama, kõhuga laulma ja mööda selga heli juhtima. Kõike ikka selleks, et ansambli mõõtu rahvahulk koorimahus hääle välja annaks. Suur aitäh Kristile südamega tehtud töö ning meisse panustatud aja ja vae-va eest!

Suve hakul saime oma oskused proovile panna. Segakoor Vega osales segakooride laulupäeval, mis teadagi põhjustel eelmisest aastast edasi lükatuna toimus nüüd, toonase Elva asemel, Pärnus (aga ikkagi toimus!).

Kui kevadele praeguses suvekuumuses tagasi mõelda, siis mõnele ehk meenub, et sooja ja kuivaga just kiita ei saanud. Nõnda pakkisime vihmakeebi ja paksemad riided kaasa ning olime valmis oludest hoolimata endast parimat andma.

Proovi lõpus tabas meid aga tore üllatus. Ilmselt taevani kõrguvate kauniste lauluviiside pärast tuli päike pilve vahelt piiluma ning muutis ilmaolud väga soojaks. Piki Rüütli tänavat kulgenud rongkäigu alguseks polnud kellelgi enam meeles, et muidu tavapärases tundunud temperatuur oli kohane pigem varakevadele. Pärnu õigustas igati oma suvepealinna staatust.

Väga tore oli üle pika aja jälle suuremas ühendkooris laulda ja kooslaulmise tunnet kogeda. See piiluv päike suutis isegi näo punaseks päevitada. Eelviimase loo ajal avas ilmataat taevaluugid arvatavasti kurbusest, et üritus saab läbi, ning kaasavõetud vihmakeebid leidsid rakendust, kuid see ei heidutanud kedagi.

Kui soovid koos meiega avastada kooslaulmise maagiat, tule julgesti proovides osa võtma! Eriti soojalt tervitame soprani häälerühma tulijaid.)

Septembris alustame taas uues rütmis. Proovid toimuvad esmaspäeviti Nõo muusikakooli saalis kell 19.00. Esimene proov on 12.09, aga liituda saab terve septembri jooksul.

MALEVASUVI

Nõo ja Kastre ühismalev 2022

Neljas malevasuvi toimus II vahetuses kokku 30 noore osalusega. Tööpäevad algasid kell 9 ja viie päeva jooksul tuli teha erinevaid tööülesandeid. Esimene päev tutvusime, leppisime kokku reeglid, tegime valmis maleva t-särgid ja andsime vande. Heakorratöid tegime Nõo kultuurimajas, raamatukogus ja noortekeskuses. Rohisime hooldekodus, muusikakooli pargis ja sumuajaks. Aknaid pesime lasteaias ja hooldekodus. Abistasime Tõravere Observatooriumis infotahvlite puhastamisel ja terrassi õlitamisel. Toimetasime Meeri seltsimajas, Suurekivi talus ja kooli juures. Lõunasööki said malevlased koolisööklas Daily poolt. Pärast lõunat toimusid ühistegevused Kastre valla malevlastega. Töörükassa tegi Kuldvillakut, kus saime teadmisi töötaja õigustest, kohustustest, lepingutest, CV koostamisest. Külastasime Delta maja, käisime matkamas Taevaskojas, Saadjärvele SUP laudadega sõitmas, mängimas discgolfi ja ujumas Võrtsjärves. Mõlemad vahetused lõpetasid reedese päeva Vaibla linnujaamas ja telkimisega Loodi või Pangodi RMK telkimisalal.

Nõo töömaleva tegevusi viidi ellu HARNØ projekti "Malevasuvi" 2022 toel. Nõo ja Kastre malevlaste pärastlõunaseid tegevused viidi ellu Leader projekti raames "Kastre ja Nõo valla noorte ühistegevuste soodustamine ning praktiliste oskuste arendamine".

Nõo noorte rühmajuhid Birgit Haan-Altermann ja Kaisa Hanko. Rühmajuhide abi Nõo noortekeskuse välisvabatahtlik Anna Chernysheva.

KÜLALIIKUMINE

XIV Maapäev 2022

JAANIKA ILJAS

Eesti Külade Maapäev on külaliikumise suursündmus, mis toimub iga kahe aasta tagant. 14s. Maapäev toimus seekord 6-7. augustil Nelijärvel Harjumaal. Külaliikumine Kodukant eestvedamisel saabus üle Eesti kokku umbes 300 tegusat küladel liigutajat, et aruteludes ja töörühmades jõuda külaelu arengule kaasa aitamise lahendusteni. Kodukant Tartumaa esindusgrupp oli kokku kutsutud võimalikult eri Tartumaa nurkadest. Maapäeva juhtimõte oli sel aastal „Aeg on alla laadida maaelu uus versioon 2.0!“ ehk 3x3 sõnumit valitsusele/riigikogule, KOVidele ja külaliikumisele järg-

nevaks 2 aastaks, -mida saab riik teha, -mida saavad kohalikud omavalitsused, -mida saavad külaseltsid ja kogukonnad ning külaliikumine Kodukant (MEIE ISE) teha lähima 2 aasta jooksul külaelu edendamiseks. Esimese päeva veetsid maakondade grupid külastades Harjumaal külasid. Tartumaa käis Pikavere Mõisakoolis, mis on multifunktsionaalne külakeskuse maja, nii kooli-, lasteaias-kui ka külakeskuseks kasutusel. Kuulasime nende lugu ja rõõmu-ning murekohti, mis paljuski sarnanevad. Nagu ikka on sealsedki inimesed optimistlikud ja heas mõttes jonnakad. Sama päev toimusid tõsised arutelud maaelu ja külade paremaks toimetulekuks ning ellu

► Traditsiooniliselt külastab Maapäeva ka president.

jäämiseks. Tulemused said edastatud meie ministritele ja on leitavad kodukantharjuma.eu. lehelt. Traditsiooniks on saanud, et Maapäeva külastab alati president. Härra Alar Karis süvenes töögruppidetulemustesse, nautis Harjumaal maitseid ja oli liigutatud Uurikate ansamblist ning lubas olla Külaliikumise hääle kandjaks. Tänutäheks anti üle

kingituste korv presidendile, mis koosnes kõikide maakondade esinduslikust maitsest. Tartumaal esindas uhkusega seal kingikoris Viinamärdi talu lambapiimaajuust. Teise päeva võttis kokku väga põnev ja meeldejääv debatt Märt Treieriga. Maapäeva lõputsemoonial anti üle järgmise Maapäeva 2024 korraldus - mis läks Võrumaale.

Foto: Jaanika Iljas

Foto: Külli Kevvõi

REISIKIRI

Lõunas, suvel ja autoga

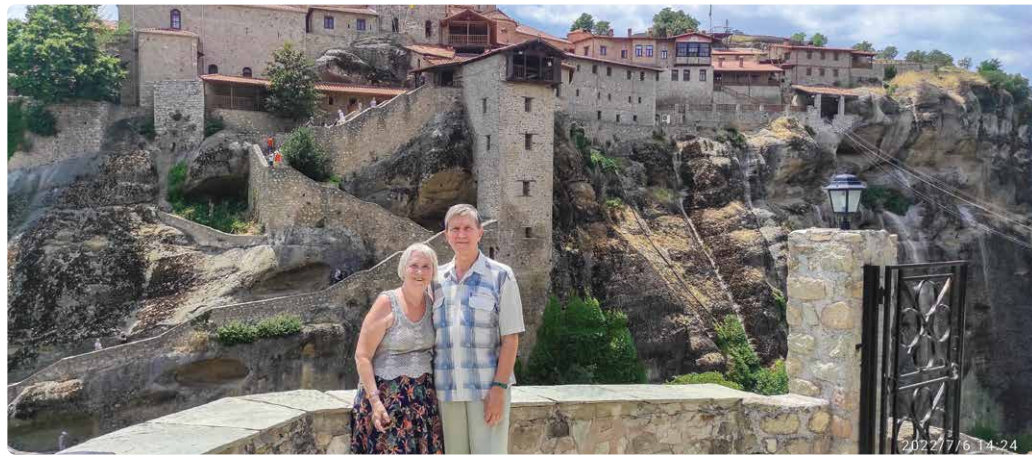
Lõunasse?! Suvel, palavaga ja autoga?! No ei, sellist reisi meie küll ette ei võta. Nii mõtlesime aastaid, kuni käesoleva aasta maikuuni.

REISISELLID
MAIRE JA TIIT KUBRI

Et kõik avatult ära rääkida, tuleb alustada algusest. Kümme aastat tagasi külastasime Hollandis rahvusvahelist aiandusnäitust Floriade 2012. See on eriline näitus, sest toimub vaid korra kümne aasta jooksul. Üle saja riigi esitlevad oma kultuuri, taimi, lilli ja kohalikke uuendusi.

Teiste riikide esinduste kõrval oli meil suur rõõm kohtuda ka Eesti paviljoni inimestega. Päev möödus märkamatu, aga pingutustest hoolimata meil kõiki väljapanekuid külastada ei õnnestunud. Tulevikureis sai kohe paika, 2022. aastal tuleme näitusele tagasi. Kuna näitus on avatud aprillist oktoobrini, siis oli selge, et küll me suve jooksul sobiva aja ikka leiame.

Mõeldud niimoodi sai, aga tehtud mitte, sest mida lähemale mineku aeg kätte jõudis, seda väiksemaks jäi vaimus-

► Maire ja Tiit Kubri Meteoras.

Foto: erakogu

tus reisist. Oleme nii palju kordi juba sõitnud läbi Poola ja Saksamaa, et mõte uuest taolisest reisist ei toonud enam sära silmadesse. Mais 2022 tekkis uus plaan, lähme reisile hoopis Balkani riikidesse ja Kreekasse. Reis palavas- se lõunasse, mida pidasime siiani võimatuks, ei tundunudki ühel hetkel enam nii ebareaalsena. Internetist saime Albaania ja endise Jugoslaavia riikide kohta nii mõndagi ette teada. Näiteks tuleks arvestada, et mägiteed võivad isegi suvel olla raskesti läbitavad või ohtlikud. Lisaks on teada, et sealkandis on kergemad maavärinad üpris tavalised ja võib esineda üleujutusi. Kuna mõned meie planeeritud reisi riigid ei ole Euroopa Liidu

liikmed, siis võtsime kaasa nii passid kui rahvusvahelised juhiloa. Tagantjärele saab öelda, et meie käest ei küsitud rahvusvahelisi lubasid mitte kordagi. Politseid nägime reisi jooksul sadu kordi, vahel peaaegu igal tänavanurgal, aga meid peatati terve reisi jooksul ainult ühel korral, Montenegro mägedes. Kas oli see sellest, et Maire oli roolis, aga politseinikult põgus pilk paarile dokumendile ja meid lasti kohe edasi sõita.

Miks Kreekasse?

Miiks Kreekasse? Mitmel põhjusel. Kreeka kesk-põhjaosas on kaunis vaatamisväärsus Meteora, mille valisime reisi kaugeimaks punktiks. Enne Kreekasse jõudmist tuleb lä-

bida mitmeid Balkani riike, kuhu meie polnud varasematel reisidel sattunud. Ja eks me mõtlesime ka reisi majanduslikule küljele. Pikal autoreisil kulub kütust rohkem ja oli ette teada, et kõige kallim bensiin on Eestis, mida kaugemale lõunasse, seda reeglina odavam. Meteora on Kreeka suurim arheoloogiline ala oma pindala poolest ja UNESCO nimistus 1989. aastast. Suur hiiglaslike kaljusammaste kompleks koos kuue (restaureeritud) kloostriga, mis on ehitatud liivakivist kaljudele sajandeid tagasi, loob tõeliselt sürrealistliku maastiku, mida pole kusagil mujal maailmas. Sõna 'meteora' tähendab 'õhus hõljumist', mis näitab kui teistsugused

need tunduvad. Meie külastasime kahte kloostrit. Rohkem me kuuma ilma (+35 kraadi) tõttu ei suutnud. Tuli ronida mägedest üles ja alla, lisaks tõusud ja laskumised treppidest. Meteora oli Poolast lõuna poole jäävates riikides ainuke koht, kus kohtasime kahte eestlast. Ja miks minna otse Kreekasse kui saab ringiga. Meil ju siiani külastamata Itaalias asuv pisike riigike San Marino, vaja ka seal läbi käia. Enne sinna jõudmist veetsime paar kena päeva Sloveenias. Matkasime Vintgari kuras, mis on tõeline looduse meistriteos ja Sloveenia suurimaid vaatamisväärsusi. Imetlesime kirikut, mis asetseb keset Bledi järve ja Skocjani koopaid. Öhtul öömaja juurde jõudes üllatas peremees meid küsimusega „did you see the little bird?“ Esimese hooga tekkis segadus, et mis linnukest peremees võiks mõelda. Järgmisel hetkel kutsus ta meid kaasa ja näitas telefoniposti, mille otsas oli toonekure pesa ja pesas pisike kurepojake.

Rahulik kulgemine

San Marinosse saab sõita mööda Itaalia tasulist kiirteed või mereäärset mittetasulist teed mööda. Valisime seekord teise variandi ja nautisime rahulikku sõitu looduskauil maastikul. Tavaliselt me sõitsime kiirteid mööda ja kuna paljudes reisi jooksul läbitud riikides on kiirteemaksud kohustuslikud, siis maksime maksud ja ostsime vajalikud vinjetid juba eelnevalt internetist ära. Kuna vinjetid on internetis müügil mitme

firma poolt, siis tasub neid üle vaadata, mõnel on hind soolasema juurdehindlusega. San Marino on huvitava riigikorraldusega riik, neil puudub põhiseadus ja riigipeaks on kaks samaegselt ametisse määratavat kaptenregenti, kes on ametis 6 kuud. Meie jõudsime koos meelethuulga teiste turistidega külastada Guaita kindlust, mis oli omamoodi vaatamisväärsus ja kust avanes kaunis vaade allolevale linnale.

Kui varasemalt oleme Veneetsias ainult mööda sõitnud, siis nüüd saame öelda, et 'tehtud', ka Veneetsia oleme ära näinud. Auto parkisime öömaja juurde ja saarele sõitsime bussiga, ühe otsa pilet 1.50, tundus hea lahendus, mida kasutada. Bussisõit oli ainus kord, kus meil tekkis reisil probleem koroonamaski puudumise pärast. Õnneks polnud meie ainukesed, just meie kõrval istus maskideta Itaalia paar. Üks vanaproua oli maskide puudumisest väga häiritud ja tuli meie kõrval olevat paari noomima. Meie pääsesime seetõttu kergelt, aga paar jäi samuti suht rahulikuks ning tõelist lõunamaist temperamenti vaieldav osapooled üles ei näidanud. Horvaatias oleme me varemgi käinud, aga palju on veel avastamata. Seekord kuulasime Zadari linnas mereorelit ja uudistasime imeilusat ning võimast Kröki silda.

Ülejäänud reisist saab lugeda juba järgmises lehenumbri

PALJU ÕNNE!

ANNELI VETKA
Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja

See väarikas vaba rahvas ...

See väarikas vaba rahvas
käeraud käevõruks
see väarikas vaba rahvas
alanduses ülenatutud
kannatustes puhastatud
väarikaks mõnitatud

vabaks painutatud
see väarikas vaba rahvas
vaikib kõnekalt
nutab naerdes
maksab kätte halastuse läbi
see väarikas vaba rahvas

/Lehte Hainsalu/

Igal väarikal vabal rahval on oma traditsioonid, nii ka eeslastel, kellele on võrdselt oluline tähistada vabariigi aastapäeva kui ka taasiseseisvumispäeva. Just armsa Eesti riigi 31. taasiseseisvumise aastapäeva tähistati Nõos muusikakooli taga pargis 19. augusti öhtul. Seekordne pidulik sündmus algas luuleridadega erinevatest ajastustest Eesti ajaloos. Ettekantud luuletused panid kohalviibijad loodetavasti mõtlema ajale, mil meil veel oma riiki ei olnud, ajale, mil esimene Eesti riik oli välja kuulutatud ning taas kord iseseisvus kaotatud ning ka perioodile, mil õhkasime paguluses või üha valjemini ka okupeeritud Eesti pinnal taas kord vabaduse poole. Ka antud artikli alguses toodud luuletus kõlas tol samal öhtul pargialal just iseseisvuse taastamise meenutuseks. Luulerännaku kulminatsiooniks olid värsiread Paul Erik Rummolt pealkirjaga „Me hoiame nõnda ühte“. Mis meil väikse rahvana muud üle jääb kui hoida ühte, austada ja hinnata saavutatud vabadust ning olla uhked oma riigi üle. Taasiseseisvumispäeva eelõhtul parki kogunenud Nõo inimesed kindlasti seda ühtsustunnet jagasid ja kogesid, sest ka esinema palutud Hanna-Liina Vösa ja Marek Talts esitasid vaid eesti muusikat, mis sobis oma kauni kõla ja eestikeelse esitusega öhtut hästi täiendama. Soovime armsale Eestile pikka iga, et saaksime ikka ja jälle tähistada nii iseseisvuspäeva kui taasiseseisvuspäeva. Elagu Eesti!

Foto: Andri Vinnalass

► Taasiseseisvumispäeva eelõhtul sai Nõo rahvas osa nii luulerännakust kui kontserdist.

SAAME TUTTAVAKS

Nõo Põhikooli uued õpetajad

► Sirli Solom.

SIRLI SOLOM – inimeseõpetuse õpetaja

Olen Nõo Põhikooli 5.-8.klassi uus inimeseõpetuse õpetaja. Omandan viimast aastat Viljandi Kultuuriakadeemias kogukonnahariduse ja huvitegevuse erialal, spetsialiseerudes draamapedagoogikale ning lisaks läbin Tartus inimeseõpetuse erialaaineid. Varem olen töötanud noorsootöö spetsialistina, tänavanoorsootöötajana ning malevas rühmajuhina. Olen tänulik, et Nõos on antud mulle võimalus panna ennast proovile õpetajana ning jagada oma entusiasmi inimeseõpetuse vastu ka noortega. Soovin siduda klassis õppimist mitteformaalse õppega, luues tunde, kus õpilased saavad teadmisi erinevate aktiivsete mängude ning põnevate harjutuste kaudu. Usun, et koolitund saab olla põnev ning teadmisterikas ka nii et õpilased naudivad õppimist, isegi kui see vahel tähendab, et klassis valitseb haudvaikuse asemel rõõmus sumin, kuhu sekka kostab ka naeruturtsatusi või üllatushüüdeid. Õppides tundma oma emotsioone, õpime tundma ka iseennast. Õpetajatöö on väga erinev, sest õppimine on mitmepoolne prot-

sess, nii et ka minu päevi õpetajana rikastab see, et saan ka ise iga päev midagi uut teada. Nii hakkavad mu silmad särama ja on suurem võimalus, et särasilmsele õpetajale vaatavad klassis vastu ka särasilmseid õpilased. Head uut õppeaasta algust!

► Kelly Sule.

KELLY SULE – matemaatika õpetaja

Olen õppinud Tartu Ülikoolis põhikooli mitme aine õpetajaks. Omandasin valmisoleku õpetada nii keemiat kui ka matemaatikat. Alates sellest õppeaastast asusin tööle Nõo Põhikoolis matemaatika õpetajana. Õpetaja töö juures meeldib mulle kõige enam rutiini puudumine - iga päev on isemoodi. Vabal ajal meeldib mulle looduses käia, matkata ja telkida, kokata, tantsida, lugeda ja uusi põnevaid teadmisi omandada.

MARIS PALGI – informaatikaõpetaja

Pärit olen Tartu lähedalt. Põhikooli lõpetasin Ilmatsalus, edaspidi õppisin Tartus.

► Maris Palgi.

Olen töötanud Tartumail ja ka Ida-Virumaal Alutaguse vallas Iisakul.

Õpetajana alustasin tööd 2000. aastal. Oma erialase ja õpetajahariduse omandasin Tartu Ülikoolis. Alustasin kunstiovetajana, siis õppisin Tartu Ülikoolis maalikunsti magistriõppe kõrval ka käsitöö ja kodunduse õpetajaks. Kuna mind on alati huvitanud reaallained ja arvutiõpetus, siis olen pikka aega õpetanud lisaks teistele ainetele arvutiõpetuse algtoodesid, arvutigraafikat ja joonestamist arvutis. Üle aasta tagasi täitsin oma kauaaegse unistuse – õppida ülikoolis informaatikat. Praegu õpin Tartu Ülikoolis informaatika mitteinformaatikutele magistriõppe õppekava teisel aastal. Minu seosed Nõoga. Oma ammusest kooliajast mäletan iga-aastaseid matemaatikaolümpiaadid käimisi Nõos. Minu põhikooli viimases klassis Ilmatsalu Põhikoolis aga õpetas mulle keemiat Kalju Aigro. Elan Tartus. Minu huvialad on kirjandus, kunst, filmid. Mulle meeldib väga ükski looduses viibida ja metsas jalutada, milles on mul hea võimalus meie pere teises kodus Alutaguse rahvusparkis. Ootan oma õpetajaametis Nõo Põhikoolis huvitavaid ja rõõmsaid päevi ning head koostööd õpilaste, lapsevanemate ja kolleegidega. Kaunist sügist!

KUUH MINNA

25.09 kell 12–16 **Õunamahla perepäev** Luke mõisas.
Tasuta. Info: lukemois.ee.

25.09 kell 14 **EELK Nõo koguduse SÜGISENE LEERIKURSUS (I avatund)** Nõo Püha Laurentsiuse kirikus (Tartu tn 2, Nõo).
Info: 5661 1443, mart.jaanson@eelk.ee.

29.09 kell 18 **EELK Nõo koguduse SÜGISENE LEERIKURSUS (II avatund)** Nõo Püha Laurentsiuse kirikus (Tartu tn 2, Nõo).
Info: 5661 1443, mart.jaanson@eelk.ee.

01.10 **VVV matkasarja Aastaajad Rattamatk**
Tasuta Info: vvv.ee

08.10 kell 19 **Valguse festival 2022** Luke külas: **UFO Disco**
Tasuta. Info: valgusefestival.ee

ROHKEM INFOT SÜNDMUSE KOHTA:
NVV.KOVTP.EE/KULTUURIKEN

REAKUULUTUSED

FIE Raivo Kägo likvideerib ummistusi **24/7**. Tel 521 4808.

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostan metsa- ja põllumaad. Küsi hinda tel 552 7322.

Korvtõstuki teenused. Ohtlike puude lõikus, viljapuude lõikus, rennide puhastus, katuste ja akende pesu jne. Tel 5597 7007. Lisainfo: tlo.ee.

Korstnapühkimistööd Eesti Kutsekoja litsentsiga korstnapühkijalt. Ametliku korrasoleku akti väljastamine. Korstnapühkijal oma redel kaasas. Tel 5191 6605.

NÕO PÄEVA-KESKUSES

Tel. 5301 8753

12. septembril kell 9.00 **SÕIDAME TAEVASKOJASSE JA PÕLVAMAALE**

19. septembril kell 13.15 **KOHTUMINE VALLAVANEMAGA**

24. septembril kell 9.00 **LÄHME AVATUD TALUDE PÄEVALE**

26. septembril kell 13.15 **KOHTUMINE OMNIVA ESINDAJATEGA.** Räägime personaalsetest postiteenustest.

3. oktoobril kell 13.15 **MUUSIKALINE PÄRASTLÕUNA**

14. oktoobril kell 17.00 „**SUME ON ÖÖ**“ Viljandis, Ugala Teatris.

EAKATE JOOGA alates 19. septembrist esmaspäeviti kell 12 Nõo Muusikakoolis.

BEEBIDE JA VÄIKELASTE MUUSIKARING Teisipäeviti kell 10 Nõo Päevakeskuses

NÕO SPORDIKOOLI TREENINGUD 2022/2023 öa vanusele 6-23a:

Korvpall * Sulgpall * Akrobaatika *
Tantsuline võimlemine *
Üldkehaline ettevalmistus (ÜKE)

Huvi korral
võta ühendust
treeneriga,
kontakt
noosport.ee.

Tule proovitrengi:

ÜKE 1-4 klassidele (07.09, kell 18.00-18.30)
spordihoone kõrval veetorni muruplatsil, pane end kirja allik.liina@gmail.com)

DISC GOLF HUVIRING 13-19 aastastele (TASUTA!)
07.09, kell 18.00-19.00 discgolfi õpperada,
esko@kompakt.ee)

Lisaks: JUDO trenn SK Altia
(tarvo.jogeva@gmail.com)

Proovitrengid **TASUTA**
terve öa jooksul! Tule
trenni!

Paju Pagar OÜ
ETTETELLIMISEGA

Magusad ja soolased kringlid
Magusad tordid ja võileivatordid
Prinditud suhkrupildid

Tellimine tel 5558 1450, pajupagar@neti.ee,
Paju 11, Nõo alevik. pajupagar.wixsite.com/pajupagar

f pajupagar

Nõo Juuksurisalong

E-R 10-18

Nõo vallamajas
Voika 23 I korrus
tel 745 5334

E, T, N, R 10-18

Nõo vallamajas Voika 23
I korrus, tel 5662 6383

Kosmeetik
Maniküür
Pediküür
Geellakkimine
Jumestus
Parafiiniravi kätele
Depilatsioon
Kõrva- ja ninaaugu
tegemine
Kinkekaardid

**OHTLIKE
PUUDE RAIE**

Ohtlike puude raie. Tööd
korvtõstukiga (21 m ja 3 m).
Kändude freesimine.
Puiduhakkuri teenus.
info@maastikuhooldus.ee,
tel 5810 8597.

EELK Nõo Püha Laurentsiuse koguduse teated

L, 24. sept kl 11.00–16.00 Maal elamise päeva üritused kirikus ja kirikuaias

P, 25. sept kl 11.00 Jumala-teenistus. Teenib õp Diina Tuulik

P, 25. sept kl 14.00 Sügisese leerikursuse algus kirikus. I avatund

N, 29. sept kl 18.00 Sügisese leerikursuse algus kirikus. II avatund

P, 2. okt kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud

P, 9. okt kl 11.00 Lõikustänapüha jumalateenistus. Armulaud.
Laulavad koguduse koorid

T, 11. okt kl 14.00 Piiblitund Nõo hooldekodus

P, 16. okt kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud

ANNETUSED KIRIKU RESTAUREERIMISEKS:

A/a EE11 2200 2210 5844 2062

(saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus)

Koguduse õpetaja Mart Jaanson tel 745 5195 (kantseleis),
5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee. Veebilehekülg nookirik.ee

Õpetaja kõnetunnid kiriku käärkambris

K ja R, kl 9.30–11.30, N, kl 16–18

K ja R, kl 9.30–11.30, N, kl 16.00–18.00

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku NÕO PÜHA KOLMAINU KOGUDUSES

toimuvad teenistused iga kuu teisel
pühapäeval kell 10.00.

Järgmised teenistused: 9. oktoobril,
13. novembril.

Kirik on avatud Maal elamise päeval,
24. septembril kell 11–16.

Nõo vallas
24. septembril kell 11-16

Teid ootavad asutused ja ettevõtted!

Wako Värkstuba, KV Savikoda, Järste Veinitalu,
Viinamärdi Talu, Anne-Ly Koogikoda,
Nõo Püha Laurentsiuse kirik, Nõo Püha Kolmainu kirik,
Meeri Seltsimaja, Luke käsitöökoda, Vapramäe Loodusmaja,
Palu Puhkekeskus, Nõo Rannahall,
Kohalik Kinnisvara OÜ, Nõo raamatukogu keskkogu,
kultuurimaja, käsitöötuba, noortekeskus,
lasteaed Krõll, muusikakool, spordikool,
põhikool, reaalgümnaasium ja vallavalitsus.

Rohkem infot ja asutuste programmid:
nvv.ee/maalelamisepaev
maalelamisepaev.ee

Leia külastuskohad
NaviCup rakenduse abil.

Tule koos perega!

Maal elamise päev

Nõo valla avatud uste päev
24. septembril

Maal elamise päev toimub Nõos neljandat aastat ning sel korral avavad ukse külastajatele 23 asutust ja ettevõtet. Külastuspäev toimub ajavahemikul kell 11–16, kuid ajaraam võib asutusesti erineda.

Nõo vallamaja (staap) on keskne kohtumispai külastajale, kus toimuvad päeva tutvustavad tegevused, info jagamine, organisatoorsed küsimused. Vallavalitsuse teenuste tutvustamine jm.

Vallamaja juures esitlevad ja müüvad oma toodangut kohalikud käsitöömeistrid.

Maal elamise päeval Nõo vallas toimub punktide külastamise mäng. Põika sisse vähemalt viide asutusse või ettevõttesse ja kogu külastuskaardile viis templit ning osaled toredate auhindade loosimises. Templikaardi saad jätta auhindade loosimiseks staapi, mille vastu antakse sulle väike üllatus. Auhinnad on välja pannud kohalikud ettevõtjad.

Külastuspunktide tuvastamiseks ja nende vahel orienteerumisel on sulle abileks NaviCup rakendus. Lae alla rakendus, leia sealt Maal elamise päev, otsi välja Nõo vald ja kõik külastuspunktid koos seal toimuvate programmidega on sul peopeal.

NÕO
VALLA LEHT

TOIMETUS: Airike Jõesaar (tel 745 5005, e-post airike.joesaar@nvv.ee).

Toimetuskolleegium: Aira Laul ja Reemet Ruuben.

Toimetuse aadress Voika 23, 61601 Nõo, e-post **vallaleht@nvv.ee**. Küljendus Küpress OÜ. Trükk TT Print OÜ. Väljastpoolt Nõo valda tellijatele saatekulu 1 €.

Kaastöid ootame toimetusse hiljemalt iga kuu 25. kuupäeval.

NVV.KOVTP.EE/NOO-VALLA-LEHT